

VESTRE LANDSRET
DOM
afsagt den 12. februar 2020

Sag BS-40331/2018-VLR
(11. afdeling)

██████████
(advokat Ulrik Christrup)

mod

Fagligt Fælles Forbund som mandatar for
██████████
(advokat Henrik Juel Halberg)

Retten i Holstebro har den 16. oktober 2018 afsagt dom i 1. instans (sag BS-5233/2017-HOL).

Landsdommerne Elisabeth Mejnertz, Thomas Jønler og Charlotte Hove Lasthein (kst.) har deltaget i ankesagens afgørelse.

Påstande

Appellanten, ██████████ har gentaget sine påstande for byretten om frifindelse, subsidært betaling af et mindre beløb.

Indstævnte, ██████████, har påstået dommen stadfæstet.

Supplerende sagsfremstilling

Der er for landsretten fremlagt et yderligere farvefoto, der er et luftfoto over et udsnit af arealer med bygninger for ██████████

Forklaringer

[REDACTED] har afgivet supplerende forklaring.

[REDACTED] har forklaret, at han ikke talte med leverandøren i forbindelse med leveringen, da leverance skete efter kl. 15.15, hvor han havde fået fri. Han skulle 2-3 måneder senere bruge en reservedel til maskinen, og det var først i den forbindelse, at han fik manualen, som han derefter læste i. Den dag, han fik demonstreret maskinen, fik han forklaret, hvordan den skulle bruges. Der blev ikke ved den lejlighed forklaret om særlige forhold vedrørende sikkerhed, som han skulle være opmærksom på.

Der har været opstillet et mobilt svejsetelt på et areal, der lå i nærheden af det grønne område, hvor han klippede med slagleklipperen, da han kom til skade. Teltet kan ses på det luftfoto, der er fremlagt for landsretten. Han har markeret stedet for ulykken med et kryds på det nye foto. Teltet var blevet fjernet på det tidspunkt, hvor luftfotoet, ekstraktens side 174, er taget. Han kørte med slagleklipperen på begge sider af jernbaneskinneerne, og ulykken skete, hvor der er markeret "1" på fotoet side 174. Svejseteltet var også fjernet, da han klippede arealet. Fjernelsen skete ved, at en entreprenør væltede teltet, der også havde plader, og det blev herefter kørt på lossepladsen. Teltet blev nok fjernet et år før ulykken, men han er usikker på det. Han klippede ikke det område, hvor teltet havde stået, for der var ikke græs.

En svejsetråd er normalt 1 meter lang. Græsset, han klippede, var 20 – 50 cm højt, og det klippede areal svarede til 2-3 fodboldbaner. Med et areal af denne størrelse er det efter hans opfattelse ikke realistisk at gennemgå arealerne for fremmedlegemer som svejsetråd, inden man klipper arealet. Man kunne måske have harvet området med redskabsbæreren, men de havde ikke en harve. Før arbejdet blev påbegyndt, fjernede han altid de ting, herunder grene, som han kunne se. Han har aldrig selv under arbejdet hørt, at maskinen ødelagde ruder i nærheden. Andre i virksomheden har efterfølgende fortalt ham, at det var sket nogle gange.

Ham og hans kollega brugte ikke andre selvkørende maskiner, men de anvendte buskryddere og hækkeklippere. De fik at vide, at de skulle fjerne blandt andet hybenbuske med slagleklipperen, og han benyttede under arbejdet høreværn og briller, da maskinen kørte for fuld kraft.

Han er i dag ansat i et fleksjob på et lager. Det er et skånejob, hvor han kan sætte sig efter behov. Han arbejder 10 timer om ugen, da hans læge syntes, at hans reducerede arbejdstid på 16 timer om ugen sidste år var for meget. Hans helbred er ikke godt, og han har fået tiltagende problemer med blandt andet ho-

vedpine. Han har i et år været under behandling ved [REDACTED] som følger rygmarvsskaden, der kan påvirke hans organer. Doseringen af hans medicin er blevet øget.

[REDACTED] har forklaret, at han holdt med at arbejde for [REDACTED] i 2017. Det var hans vurdering, at det ikke forud for arbejdsulykken var uforsvarligt at anvende maskinen til at klippe arealerne, idet maskinen blev anvendt i overensstemmelse med manualen og til den tiltænkte brug. Det var hans indtryk, at retningslinjerne for oprydning også blev overholdt før ulykken. Det, der fremgår i afsnit C om "Årsager og ideer til forebyggelse" i den interne undersøgelse, ekstraktens side 152, blev alene anført for at give en påmindelse om oprydning. Den løbende oprydning på arealerne blev foretaget for at minimere risikoen for ulykker, og det fik arealerne til at fremtræde pæne, når de havde gæster.

Det var forventningen, at større effekter som træ og større sten blev fjernet forud for, at slagleklipperen blev anvendt, hvilket også er forskrevet i manualen, og det var også hans opfattelse, at dette faktisk skete. Slagleklipperen var indrettet til at kunne klare mindre, men grove effekter, som man måske ikke kunne se, ellers ville man have brugt plæneklipperen. Svejsetråd anvendes kun i de områder, hvor der svejses, og man kunne ikke forvente at finde svejsetråd efterladt andre steder, herunder på græsarealerne, som denne sag angår.

I 2015 var der både egne og eksterne håndværkere, der udførte arbejde på virksomhedens arealer.

Han var ikke til stede, da slagleklipperen blev leveret. Han er sikker på, at leverandøren instruerede [REDACTED] i brugen, men han ved ikke, om det foregik i forbindelse med leveringen eller på et andet tidspunkt. Han har ikke selv overværet denne instruktion, men fik gennem samtale med [REDACTED] efter ulykken det indtryk, at [REDACTED] havde fået en instruktion, og at [REDACTED] havde fået at vide, at der skulle fjernes grene og sten.

Forevist luftfotoet, der er fremlagt for landsretten, har han forklaret, at han ikke husker, om der lå et mobilt svejseværk på det sted, som [REDACTED] har forklaret om. Der har været midlertidige værksteder placeret forskellige steder på virksomhedens arealer. Ulykken foregik på den mørkebrune/grønne strækning, som ses på fotoet. Han mener, at ulykken skete lidt længere væk end det sted, som [REDACTED] har udpeget. Han ved ikke, hvordan der blev ryddet op efter de mobile svejsetelte.

Han vil tro, at [REDACTED] slog græs mv. på et samlet areal, der svarer til omkring 2-3 fodboldbaner. De undersøgte efter ulykken ikke hele dette areal,

men alene et område på et par 100 kvadratmeter omkring stedet, hvor ulykken skete.

Han havde ikke tænkt på, at svejsetråd kunne udgøre en fare, men der måtte ikke ligge svejsetråd på arealerne, og det var meningen, at man skulle fjerne overskydende tråd efter arbejdet.

██████████ har forklaret, at undersøgelsen af slagleklipperen efter ulykken viste, at den var indrettet, som den skulle, herunder med hensyn til indstilling og afskærmning. Slagleklipperen står fortsat på virksomheden og er mærket med et skilt, hvoraf fremgår, at slagleklipperen ikke må anvendes. Gummiflapperne, der beskyttede for udkast af genstande fra klipperen, var opdelt i felter, og det var hans konklusion efter undersøgelsen, at svejsetråden måtte være blevet slynget op mellem disse flapper, der hver er ca. 20-25 cm brede. Han havde ikke forud for ulykken talt med ██████████ om, at der skulle fjernes grene og sten, og han mener ikke, at han havde set manualen inden ulykken.

Forevist luftfoto, der er fremlagt for landsretten, har han forklaret, at der var et mobilt svejsetelt på det sted, hvor det er markeret på fotoet. Han var ikke involveret i fjernelsen af svejseteltet. Han er fortsat ansat på ██████████ og har en ledende funktion.

██████████ har forklaret, at han var driftsmester og dermed leder for den afdeling, hvor ██████████ var ansat. Han deltog ikke i instruktion i brugen af slagleklipperen, som blandt andet var indkøbt til at fjerne hybenbuske og lignende med. Han kan derfor ikke tro, at det har været nævnt i forbindelse med instruktionen, at der skulle fjernes grene eller andre større genstande, inden maskinen kunne anvendes.

██████████ har forklaret, at man ved et PMG-område forstår et område med et tilhørende anlæg, hvor man producerer Roundup.

Forevist fotoet på ekstraktens side 174 har han forklaret, at der er et PMG-område med spildevand- og færdigvaretanke på fotoet. Forevist luftfotoet, der er fremlagt for landsretten, har han forklaret, at man på fotoet kan se et mobilt svejseværksted på det sted, som ██████████ også har udpeget. PMG-området ses også på fotoet, som formentlig er fra begyndelsen af 2000. Han formoder, at det var virksomhedens smedeafdeling, der fjernede svejseteltet. Han vil tro, at svejseteltet er taget ned før 2010, men han har ikke nærmere viden herom.

██████████ har forklaret, at det var hele græsarealet, han undersøgte for svejsetråd. Svejsetråden var svær at se i græsset, og han har derfor

mest taget fotos ved kanten til asfalt. [REDACTED] klippede græs omkring 20 meter fra det sted, hvor han fandt et stykke svejsetråd. Der var flere mobilsvøjsetelte på virksomheden, og et af svejseteltene er vist på det luftfoto, der er fremlagt i landsretten. Der blev bygget længe på spildevandsværket ved PMG, og der var mobile svejsetelte, fordi der var langt til værkstedet. Der stod også et mobilt svejsetelt ved PMG, som endnu ikke er fjernet. Han ved ikke, hvornår teltet på fotoet blev fjernet.

Anbringender

Parterne har i det væsentlige gentaget deres anbringender for byretten.

[REDACTED] har yderligere anført, at byretten ikke har været berettiget til i dommen at tage stilling til, om der i medfør af DL 3-19-2 påhvilede selskabet et hæftelsesansvar under henvisning til, at medarbejdere hos [REDACTED] havde handlet ansvarspådragende ved at efterlade svejsetråd på virksomhedens arealer. [REDACTED] valgte for byretten alene at gøre gældende, at der påhvilede selskabet et selvstændigt erstatningsansvar for tilskadekomsten, jf. herved retsplejelovens § 338, og byretten anmodede ikke om parternes stillingtagen til et eventuelt hæftelsesansvar, jf. retsplejelovens § 339, stk. 2. Det bør herefter ikke tillades, at [REDACTED] under ankesagen gør gældende, at der i medfør af DL 3-19-2 påhviler [REDACTED] et sådant hæftelsesansvar. Hvis landsretten skal tage stilling til dette anbringende, vil retten skulle tage stilling til forhold, som ikke har foreligget for byretten, og det bør ikke tillades, jf. retsplejelovens § 384. Heller ikke betingelserne i retsplejelovens § 383 taler for at tillade anbringendet fremsat.

[REDACTED] har heroverfor anført, at der i hans påstandsdokument for byretten er henvist til, at [REDACTED] havde kendskab til, at der blev brugt svejsetråd på udendørsarealerne, og at selskabet dermed havde eller burde have haft en viden om, at der var risiko for, at slagleklipperen kørte over svejsetråd. Der er endvidere fremlagt bilag, der viser svejsetråd liggende på virksomhedens arealer, og lange svejsetråde anvendes forskellige steder på virksomheden. Det fremgår af byrettens dom, at byretten har forstået henvisningen til [REDACTED] undladelser således, at der er grundlag for at pålægge selskabet hæftelsesansvar efter DL 3-19-2. Hvis synspunktet må anses for et nyt anbringende, har [REDACTED] tilstrækkelig mulighed for at varetage sine interesser, hvis anbringendet tillades, jf. herved retsplejelovens § 383, stk. 2, sidste punktum.

Landsrettens begrundelse og resultat

[REDACTED] har for landsretten supplerende gjort gældende, at der påhviler [REDACTED] et erstatningsansvar i medfør af DL 3-19-2, idet det forhold, at der fandtes svejsetråd på arealet, skyldtes fejl og forsømmelser hos medarbej-

dere eller andre, som handlede på vegne af [REDACTED] eller i selskabets interesse. Dette anbringende har en nær sammenhæng med de anbringender, som blev gjort gældende for byretten, og bygger på de faktiske forhold, som også var fremme for byretten. Herefter, og da [REDACTED] har haft tilstrækkelig mulighed for at varetage sine interesser, tillader landsretten anbringendet, jf. retsplejelovens § 383, stk. 2, sidste punktum.

På baggrund af forklaringerne fra vidnerne [REDACTED] lægger landsretten til grund, at de ledende medarbejdere hos [REDACTED] ikke forud for ulykken i tilstrækkelig grad havde interesseret sig for, om slagleklipperen sikkerhedsmæssigt var egnet til den påtænkte brug hos [REDACTED]. [REDACTED] nærmeste chefer deltog således ikke i instruktionen vedrørende maskinen, og der blev ikke spurgt ind til, om slagleklipperen, der ikke havde et påmonteret førerhus eller lignende form for beskyttende visir, kunne håndtere blandt andet svejsetråd, som blev anvendt flere steder på virksomhedens arealer.

Af de grunde, som byretten har anført, finder landsretten, at det er bevist, at ulykken skyldtes, at slagleklipperen ramte et stykke svejsetråd, som lå på det område, hvor [REDACTED] kørte med maskinen.

Efter vidneforklaringerne lægger landsretten videre til grund, at der i en lang periode havde ligget et svejsetelt i nærheden af det område, hvor ulykken skete, og at der blev anvendt svejsetråd til blandt andet prøveudtag flere steder i det nærliggende område. Det kunne derfor ikke være overraskende for [REDACTED], selvom der gjaldt en almindelig oprydningsspligt, at der lå stykker af svejsetråd på de arealer, hvor slagleklipperen blev anvendt, hvilket selskabet burde have været opmærksom på i forhold til brugen af maskinen.

Da [REDACTED] ikke under disse omstændigheder stillede effektive værne-midler til rådighed til brug for den konkrete opgave, finder landsretten, at [REDACTED] ikke havde tilrettelagt [REDACTED] arbejde med slagleklipperen sikkerhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Herefter, og da der af de grunde, som byretten har anført, ikke er grundlag for at antage, at [REDACTED] har udvist egen skyld, er [REDACTED] erstatningsansvarlig for ulykken.

Den 7. september 2015 genoptog [REDACTED] sit arbejde delvist, og landsretten tiltræder af de grunde, som byretten har anført herom, at han indtil den 2. juni 2017 har krav på godtgørelse for svie og smerte som påstået.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Efter sagens udfald skal [REDACTED] i sagsomkostninger for landsretten betale 25.000 kr. til Fagligt Fælles Forbund som mandatar for [REDACTED]. Beløbet er til dækning af udgifter til advokatbistand inkl. moms. Ud over sagens værdi er der ved fastsættelsen af beløbet taget hensyn til sagens omfang og forløb.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsretten skal [REDACTED] inden 14 dage betale 25.000 kr. til Fagligt Fælles Forbund som mandatar for [REDACTED]. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.